

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/21/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120271360
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120271360.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou spoločnosťou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ K. I., narodenému XX. S. XXXX, X. N. R., J. XXX/XX, 2/ J. I., narodenej X. F. XXXX, X. N. R., C. XXX/X, obom zastúpeným advokátom JUDr. Petrom Váchanom, Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, o zaplatenie 7 062,06 eur, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 8Csp/91/2020, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2023 sp. zn. 9CoCsp/50/2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2023 sp. zn. 9CoCsp/50/2021 z r u -
š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 8Csp/91/2020-440 zo 7. augusta 2023.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8Csp/91/2020-308 z 27. septembra 2021, uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobkyni 7 062,06 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 626,21 eura od 23. marca 2019 do 18. apríla 2019, 5 % ročne zo sumy 4 365,21 eura od 19. apríla 2019 do 17. mája 2019, 5 % ročne zo sumy 4 104,21 eura od 18. mája 2019 do 27. júna 2019, 5 % ročne zo sumy 3 843,21 eura od 28. júna 2019 do 17. júla 2019, 5 % ročne zo sumy 3 582,21 eura od 18. júla 2019 do 28. augusta 2019, 5 % ročne zo sumy 3 321,21 eura od 29. augusta 2019 do zaplatenia; žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v plnom rozsahu.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 3 a 4, § 53 ods. 6, § 39, § 39a, § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že v konaní nebolo sporné a bolo aj preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovanými

existoval záväzkový vzťah na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 23. októbra 2013, ktorým bol žalovaný ako dlžníkom poskytnutý úver vo výške 7 000 eur, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach vo výške 123,14 eura počnúc od 15. decembra 2013, s termínom konečnej splatnosti k 15. novembru 2023 a celkovou čiastkou vo výške 14 791,56 eura, dojedanej ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 18,44 %, a fixnej úrokovej sadzbe vo výške 15,90 %. Z dôvodu nesplácania poskytnutého úveru riadne veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 23. januáru 2018 a následne zmluvou o postúpení pohľadávok postúpil pohľadávku na žalobkyňu. K namietanej aktívnej legitimácii a v rámci skúmania preukázania splnenia podmienok vyplývajúcich z § 92 ods. 8 zákona o bankách uviedol, že žalobkyňa dostatočne preukázala odoslanie výzvy z 18. decembra 2018 pred postúpením pohľadávky obom žalovaným, preto súd prvej inštancie považoval uvedený postup za dostatočný a preukázaný. Podotkol, že žalovaní v spore nenamietali zosplatnenie pohľadávky, ktoré dojednanie navyše vyplývalo z dojednaných zmluvných podmienok. Námietku týkajúcu neskúmania bonity veriteľom pred uzavretím zmluvy, či nesprávny výpočet RPMN v súvislosti s dojednaním aj poistenia vyhodnotil ako nedôvodné. Na základe uvedených dôvodov žalobe v celom rozsahu vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 9CoCsp/50/2021 odmietol odvolanie žalovaných. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. V odôvodnení skonštatoval, že podané odvolanie neobsahuje náležitosť podpisu - autorizácie kvalifikovaným elektronickým podpisom odvolateľa. Uviedol, že zmyslom a účelom autorizácie elektronicky uskutočneného podania vo veci samej, ktorým je odvolanie, je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Autorizácia podania vo veci samej, uskutočneného v elektrickej podobe, nahrádza podpis konajúcej osoby a slúži na identifikáciu osoby, ktorá predmetné podanie vo veci samej spísala a podpísala, treba považovať tú osobu, ktorej v zmysle overenia patrí kvalifikovaného elektronického podpisu alebo kvalifikovaná elektronická pečať. Pri posúdení (ne)splnenia zákonnej podmienky v prípade elektronickej podoby odvolania je rozhodujúce, ktorej osobe patrí kvalifikovaný elektronický podpis použitý na autorizáciu podaného odvolania. Na základe uvedených okolností odvolací súd dospel k záveru, že ak podané odvolanie bolo autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom fyzickej osoby S.. K. J., nemožno hovoriť o splnení podmienky spisania a podpísania odvolania splnomocneným zástupcom žalovaných, ale ide o podanie bez autorizácie odvolania. Odvolací súd dodal, že ak by predmetné odvolanie nebolo podpísané elektronickým podpisom S.. K. J., súd by na neho neprihliadal, keďže toto podanie nebolo doložené do 10 dní v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom. V súlade s § 125 ods. 2 CSP, keďže ide o osobitnú úpravu následkov elektronického podania bez kvalifikovaného elektronického podpisu, dospel odvolací súd k záveru, že ide o neodstrániteľnú vadu odvolania žalovaných, ktoré bolo súdu doručené 21. októbra 2021 a v takom prípade nebolo možné ani odstraňovať vady odvolania. Podpis patrí medzi nevyhnutné náležitosti odvolania a pokiaľ zákon vyžaduje, aby odvolanie podané elektronicky bolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, potom musí byť podpisom advokáta realizovaným v lehote určenej na podanie odvolania resp. najneskôr do 10 dní, aby sa vylúčili zákonné dôsledky jeho absencie podľa § 125 ods. 2 CSP. Zhrnul, že ak právny zástupca žalovaných súdu nepredložil právny titul zmocňujúci S.. K. J. elektronicky autorizovať odvolanie žalovaných (splnomocnenie či substitučné splnomocnenie), odvolanie žalovaných bolo potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP, pretože nemalo náležitosti podpisu autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP a čl. 4 Základných princípov CSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali žalovaní (ďalej len „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietali porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu nesúhlasu s posúdením splnenia zákonnej náležitosti odvolania podpísaného S.. K. J.. Odvolací súd podané odvolanie vyhodnotil ako podanie bez autorizácie, teda bez kvalifikovaného elektronického podpisu S.. N. C., Q., ako konateľa advokátskej kancelárie, nakoľko

poverenie udelené v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) považoval za neplatné a teda nebola splnená podmienka napísania a podpísania odvolania právny zástupcom žalovaných. Poukázali na to, že odvolací súd pri výklade § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente použil prílišný formalizmus a poverenie pre S. na prijímanie, podpisovanie, podávanie a autorizovanie podaní v elektronickej schránke právneho zástupcu žalovaných vyhodnotil ako neplatné. Poukázali na právny záver vyplývajúci z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 269/2022 z 12. januára 2023, ako aj na doposiaľ ustálenú súdnu prax vyjadrenú v prijatých judikátoch R 78/2018, R 49/2020, ktorá vyžadovala, aby podania vo veci samej boli podpisované výlučne splnomocneným advokátom. Podľa ich názoru k zásadnej zmene pri posudzovaní oprávnenia podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente, prispel nálež ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022 z 12. januára 2023 v zmysle ktorého, splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronicou schránkou, je zahŕňajúce aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronicou schránkou. Podľa prezentovaného názoru ústavného súdu, nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi, avšak tieto obmedzenia a ich výklad nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate. V tejto súvislosti zdôraznili, že „elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe (podľa § 28 ods. 1 zákona o e-Governmente), pokiaľ bolo autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente (§ 25 ods. 1 zákona o e-Governmente). Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Uvedené oprávnenie je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronicou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronicou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 žiadny praktický význam.“ S poukazom na uvedené zásadné rozhodnutie dôvodili, že pokiaľ bolo odvolanie podpísané a odoslané S.. K. J. na základe poverenia od advokátskej kancelárie S.. N. C., advokát s. r. o., bolo realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Ak aj existencia tohto osobitného poverenia nebola preukázaná a odvolací súd nepovažoval za podstatnú skutočnosť, že S.. K. J. reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky advokátskej kancelárie S.. N. C., advokát s. r. o. vykonať, bolo možné si zo strany súdu splnomocnenie dodatočne vyžiadať. S poukazom na uvedené zdôraznili, že právna úprava zákona o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporového poriadku. Zákon a e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronicou schránkou, ktorého súčasťou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria jeden celok. Ak teda advokátka S.. K. J. vykonávala tieto úkony v súlade s poverením podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente, konala v súlade s tým, na čo bola O. S.. N. C., advokát s. r. o. splnomocnená a aj oprávnená. Len samotná skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie, preukazuje, že splnomocnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) bolo skutočne aj udelené. Navrhli napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnili si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Zároveň preložili návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho i prvoinštančného súdu z dôvodu bezprostrednej hrozby exekúcie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu sa nestotožnila s uplatnenou argumentáciou dovolateľov. Argumentovala tým, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, lebo nebolo podpísané. Odvolanie nebolo podpísané S.. N. C., ale S.. K.W. J.. Odvolanie podpisovala svojim kvalifikovaným elektronicým podpisom a to len na základe poverenia, ktoré ju oprávňovalo na prístup do elektronickej schránky S.. N. C., pričom k odvolaniu nepredložila žiadne substitučné ani iné splnomocnenie

dovoľujúce konať v mene advokátskej kancelárie. V poverení bolo uvedené, že nie je substitučným splnomocnením udeleným tretej osobe. Ďalej argumentovala tým, že ak odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom fyzickej osoby S.. K. J. na základe predloženého poverenia, nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania odvolania S.. N. C. ako právny zástupcom. Podanie bez autorizácie S.. N. C., právneho zástupcu žalovaných, t. j. odvolanie podané neoprávnenou osobou malo byť odmietnuté, v dôsledku čoho nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť a vykonateľnosť a založilo prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre toto konanie. Vzhľadom na to, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nebolo dodatočne v lehote 10 dní konajúcemu súdu doručené, išlo o neodstrániteľnú vadu. Zastávala názor, že na základe poverenia nesmela S.. K. J. konať za osobu, ktorej patrí elektronická schránka - mohla napríklad podanie podať (kliknúť na tlačidlo odoslať podanie) - avšak podanie samotné muselo byť už predtým podpísané oprávnenou osobou (advokátom oprávneným konať za túto advokátsku kanceláriu, prípadne advokátom - v tomto prípade S.. N. C.). Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Ndc/10/2022 z 27. októbra 2022, uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9CoCsp/39/2021 z 30. novembra 2021, uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoCsp/25/2022 z 30. mája 2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoCsp/34/2022 z 24. novembra 2022. Navrhla dovolanie odmietnuť, eventuálne zamietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných

orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu spojeného s posúdením splnenia obligatórnych náležitostí odvolania - jeho podpisu.

15. Podľa 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

16. Podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

17. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

18. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis: 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

19. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

20. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

21. Podľa § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie; je okrem osôb podľa písmen a) až e), ak ide o elektronickú schránku osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronická schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

22. Podľa § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmena v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je právny úkon majiteľa elektronickej schránky, ktorým identifikuje osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a určí rozsah jej oprávnení na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou.

23. Podľa § 13 ods. 7 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmenu v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou vykoná majiteľ elektronickej schránky a to elektronickým dokumentom autorizovaným majiteľom elektronickej schránky, ktorý doručí správcovi modulu elektronických schránok prostredníctvom na to určenej funkcie ústredného portálu alebo dokumentom v listinnej podobe s úradne osvedčeným podpisom majiteľa elektronickej schránky. Prístup a disponovanie s elektronickou schránkou v rozsahu udeleného oprávnenia podľa prvej vety zabezpečí správca modulu elektronických schránok bezodkladne, a ak je vykonané dokumentom v listinnej podobe, tak do desiatich pracovných dní odo dňa jeho doručenia.

24. Podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.

25. Z citovaného ustanovenia § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že pri elektronických podaniach vo veci samej je potrebné overiť autentickosť podania, lebo len také podanie môže mať procesné následky. Preto len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente a to zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou. Zmyslom a účelom autorizácie elektronického podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pre zabezpečenie verifikácie osoby, ktorá podanie urobila zákon o e-Governmente stanovuje striktné

formálne pravidlá, ktoré by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať.

K posudzovaniu splnenia technických náležitostí, t. j. aj k elektronickým podaniam procesných strán je potrebné pristupovať s porozumením a nemožno ich pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva (sp. zn. 1Cdo/152/2010), nie je dôvodné, aby pri elektronických podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu.

26. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 404/2023-37 zo 7. novembra 2023 uviedol, že § 125 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, že slovné spojenie podľa osobitného predpisu len charakterizuje autorizáciu, ktorá pri podaní elektronického podania chýba, čo však neznamená, že následky nedostatku autorizácie dopadajú aj na situácie, ak elektronické podanie vo veci samej má autorizáciu, ktorá nie je v súlade s osobitným predpisom. Sám podávateľ si pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie je vedomý, že podanie v takejto podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods. 2 CSP neprihliadne. Ak však advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, t. j. v súlade s osobitným predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť mu tento nedostatok spočívajúci v mylnom využití zdokonaleného elektronického podpisu napraviť. Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna procesná norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo vo svojej podstate spochybnené.

27. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolanie žalovaných bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovaných, ktoré bolo elektronicke podpísané JUDr. Máriou Kostolnou ako fyzickou osobou s uvedením rodného čísla a adresy pobytu, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (v spise na č. l. 346). Súčasťou odvolania bola príloha - Odvolanie žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 27. septembra 2021 sp. zn. 8Csp/91/2020. Odvolanie bolo napísané na hlavičkovom papieri S.. N. C., advokát s. r. o., avšak elektronicke podpísané S.. N. C. nebolo, pričom nešlo o naskenovanú kópiu odvolania s jeho podpisom. Odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaných doručené súdu prvej inštancie 21. októbra 2021, je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP, nakoľko podané odvolanie nemá náležitosť podpisu (autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu odvolateľa). Pokiaľ odvolací súd pri posudzovaní splnenia autorizácie elektronického podpisu odvolania vychádzal z autorizácie podania inou poverenou fyzickou osobou právnickej osoby, ktorú stotožňoval s osobou oprávnenou na spísanie a podpísanie odvolania, uvedeným procesným postupom porušil právo dovolateľov na spravodlivý proces. Ak advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, teda v súlade s osobitným právnym predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neprihliadať na udelené poverenie za účelom preukázania naplnenia účelu § 125 ods. 2 CSP.

28. Právnym základom úkonov právneho zástupcu dovolateľov bolo ustanovenie § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje majiteľovi elektronickej schránky udeliť splnomocnenie (dať sa zastupovať) pri prístupe a disponovaní s elektronickeou schránkou. Tieto pojmy zákon o e-Governmente bližšie nedefinuje, preto ich obsah treba ustáliť výkladom. Pojem prístup do elektronickej schránky možno vyložiť len tak, že oprávnená osoba môže vstúpiť do elektronickej schránky inej osoby a môže vidieť jej obsah. Široký pojem disponovanie možno vyložiť s ohľadom na to, aké dispozičné úkony v elektronickej schránke môže robiť jej majiteľ a aké úkony takto splnomocnenej osobe systém umožní vykonať. Nebyť plnomocenstva udeleného štatutárnou zástupkyňou právnickej osoby podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, poverená fyzická osoba by tieto úkony technicky ani nemohla vykonať, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Právna úprava zákona

o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Súčasťou oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e-Governmente). Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 zákona o e-Governmente žiadny praktický význam. V podstate ide o splnomocnenie rovnakého druhu, ako keď advokát splnomocní svojho koncipienta, či iného administratívneho zamestnanca na čisto administratívne úkony ako preberanie a otváranie poštových zásielok, či ukladanie listinných podaní advokáta do poštových obálok. Keďže ide o úkony skôr administratívno-technické, ide o prirodzený organizačný postup advokáta na výkon advokácie v elektronickej dobe (m. m. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022-30 z 12. januára 2023).

29. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že odvolanie žalovaných bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovaných a podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom S.. K. J.. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta S.. N. C. vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie (odvolanie) preukazuje, že splnomocnenie skutočne aj bolo udelené. Výkonanie úkonov by nebolo technicky možné, ak by nebola splnomocnená advokátom podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Vzhľadom k uvedenému preto nemožno rozumne pochybovať o tom, že právny zástupca žalovaných týmto splnomocnením prejavil vôľu na to, aby splnomocnená osoba vykonávala úkony prostredníctvom elektronickej schránky. Udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je jeho právnym úkonom, ktorým vedome a cielene S.. K. J. na tieto úkony splnomocnil, čím jasne prejavil vôľu dať sa pri komunikácii z elektronickej schránky zastúpiť touto osobou. Z doručeného poverenia právnym zástupcom dovolateľov podaním zo 16. apríla 2024 dovolaciemu súdu vyplýva, že poverenie z 1. februára 2021 bolo udelené podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente advokátke S.. K. J., k autorizácii elektronických dokumentov elektronickej schránke S.. N. C., advokát s. r. o. bez obmedzenia pre účely súdnych, správnych a iných konaní, s presným vymedzením úkonov na ktoré je oprávnená. Takéto splnomocnenie je v súlade s § 16 ods. 1 zákona o advokácii. Advokát tak splnomocnil iného advokáta vykonávať za neho právne úkony v elektronickej podobe. Okrem technickej stránky veci takýto postup v čase podania odvolania umožňoval i platný právny stav. Ak teda S.. K. W. J. vykonávala tieto úkony, konala v súlade s tým na čo bola advokátom splnomocnená a oprávnená. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uzatvára, že splnomocnenie udelené advokátke S.. K. J. elektronicky prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta sa vzťahovalo aj na úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odvolania kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu.

30. Navyše dovolací súd dodáva, že pokiaľ odvolaciemu súdu v čase jeho rozhodovania nepostačovala samotná skutočnosť, že advokátka S.. K. J. reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky, ktorej majiteľom je advokát vykonať, mal si odvolací súd poverenie dodatočne vyžiadať, lebo nedostatok preukázania splnomocnenia je odstrániteľný prostredníctvom výzvy príslušného súdu (sp. zn. ICdo/152/2010). Tento záver sa vzťahuje aj na doplnenie udeleného poverenia podľa osobitného predpisu. Súdny nemôžu nedostatky určitých procesných úkonov a nedostatok procesných podmienok nezvratne sankcionovať (II. ÚS 350/2021).

31. Vychádzajúc z uvedeného preto nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že išlo o

elektronické podanie bez autorizácie, ktoré bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP treba do 10 dní doplniť. Na doplnenie takéhoto podania sa totiž v zmysle CSP nevyzýva. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny. Predmetné podanie je autorizované, i keď inou osobou ako tou, ktorá môže konať v mene žalovaných, keďže v mene žalovaných je podaný predmetný opravný prostriedok. Nemožno teda postupovať podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP, následkom ktorého je odmietnutie podania riadneho opravného prostriedku

32. Pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania sa preto treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

33. Nadväzujúc na uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom zaťažil konanie vadou zmätočnosti, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu procesných práv žalovaných v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

34. Podľa § 439 CSP dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a dovolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

35. Uznesením súd prvej inštancie č. k. 8Csp/91/2020-440 zo 7. augusta 2023 bola uložená žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 2 078,17 eura a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 297,85 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

36. Výdanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (sp. zn. 4Obdo7/2018, 3Obo/9/2017). Závislým výrokom môže byť nielen dovolaním dotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

37. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Zároveň zrušil aj uznesenie o trovách konania ako závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP).

38. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní žalovaných. Vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

39. Vo vzťahu k návrhu dovolateľov na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd konštatuje, že z podaného návrhu nemal osvedčené dôvody hodné osobitného zreteľa, preto návrhu pred rozhodnutím o podanom dovolaní nevyhovel. V súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

40. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.